

BITORIAKO ABADEGEYEN IKASTEGI BARRIARI,
AGUR BAT.

DON FRANCISCO SANZ DE FRUTOS,
BERTAKO ERRETORE JAUNARI

Arbola batek mendean artzen eban Erri bat,
Gizaldi luze asko askotan gaur artean,
Arbola orrek, Eguzki sutsu naiz ekachetik
Gorde oi eban giroz¹ Erri au orri pean.

Bere beso bat eltzen zan Ipar ichas ertzera,
Egoi aldetik Ebroko ibai andiraño,
Eguzkiaren urteeratik Bidasoako
Erreka zabal mugagarria joteraño.

Bere kerizpe gozoko iru aizta maiteak,
Dira odolez sarri gorritu zireanak,
Euren fedea nastu bagarik zaindute arren
Beti jagiten zirealako gora danak.

Bere azpian gordetan ziran mendi eskergak,
Bere azpian Anboto, Aitzgorri ta Gorbeya,
Bere azpian Gipuzkoa ta Bizkaiko ibarrak
Baita Araba menditsua ta bai zelaya.

Irurok dabe gaur arte egin beti ta beti,
Erri bat fedez kristiñau eta aparte, a,
Iruroi kendu arren lege zar Euskerazkoa,
Ez dabe galdu, ez ta galduko sinistea.

(1) Giroz, *con temple*.

Irurok dabe gaur bere egiten bazter onetan,
Derichakona ondraz Erri bat Euskalduna,
Irurok dauke Eleiṣ-barruti katoliko bat,
Irurok Artzaiñ eta Buru bat mitraduna.

Irurok dauke euren Obispo argitsuaren
Agindupean Ikastegi bat gaur barria,
Bitoriako urian leku gorenengoen
Araba zelai urriñetatik agiria.

¡O! egun dontsu gomutagarri benetako!
On Sebastian Herrero jauna zana etorri,
Milla zortzireun irurogeita amazpiko
Zezeillaren¹ bedratzian zan jazo ori.

Bitoriako kaleetan zaiñ, ari begira
Bazan zalduna naiko aurkitzen artuteko,
Ongi-etorri chera² abegi³ agur argiak,
Euskal-Eleiṣa Burujaunari egiteko.

Ozta ezautu eban guztiak maitetasuna,
Guraso samur bati legeche izan eutsan,
Duda bagarik Ikastegi au egite arren,
Artzaiñ aiñ ona Euskal Errira etorrizan.

Jatorriz zaldun chit noblea da, baita Obispo
Españatarren gloria bere ez chikia,
Eleiṣearen Prinzipe argi, arimen Artzain,
Jagola zintzo, arduratsu, zur ta zolia.

¡O! Eche santu, O Ikastegi agirikorra!
On Sebastian argitsuaren gar bizia,
On Mariano-k sutuagotu egñ zaituan,
Zara zuzi bat errañuz¹ beteta josia.

¡Zeinbat alditan Araba zelai urriñetatik!
Gomutau zaitut zachakuzala zu, eguna,
Zachakuzala Euskal-Erriko gau illtzallea,
Gure illunpe astunak galtzen dituzuna.

Zabaldugaz argi-erramok goi orretatik,
Uri, erri, zeñ baserrira naiṣ chabolara,
Errama orrek deuskuelako erakarriten,
Ebanjelio zerukoaren su ta garra.

(1) Zezeilla, *Febrero*.—(2) Chera.—(3) Abegi, *sinónimos*.—(4) Errañuz, *de rayos*.

Jaurtigidazu gaur niri bere chimistacho bat
Kantau daizudan zuri dagotzun ondra ona,
Kantau daizudan zu zareala Euskal-Errian,
Erne zarean Arech Arbola ezillkorra.

Kantau daizudan, zu zareala Arech bat aiñ zaill,
Ez gizaldiak, ez ta ekachak galtzekoa,
Kantau daizudan, infernutarrak esetsi arren,
Zutik eukiko orche dozuna goi burua.

Kantau daizudan, udan legeche baita neguan,
Guri emongo deuskuzuzala zuk frutuak,
Kantau daizudan, zere semeak ardi izanik
Otsoak, jarten dituezala bildostuak.

Kantau daizudan, zure semeak dakustazala,
Ugarituaz zorionean aiñ modutan,
Kantau daizudan zeruko izar biziak legez,
Argi dagien Euskal-Erriko eleiŕetan.

Kantau daizudan zuk argiturik euren bitartez
Goazala gu Zeruko bide bedarrean,
Ez ezkerrera, ez eskumara okertu baga,
Erdi erditik bertara zuzen jo artean.

Kantau daizudan, onak obetzen dituezala,
Zelan arteztu adierazo baita dongai,
Kantau daizudan zelan bakea emoten deutsen,
Jesukristogaz len arerio zireanai.

Kantau daizudan poza deutsela baita emoten,
Errukarriai premiñadun ta ezkukiai,
Baita eskintzen zeru zabalen jaubetasuna,
Jaungoikoaren serbitzari on diran danai.

Kantau daizudan, zelan Jesus-ek Apostoluai,
Baita eutsela inoz egiten dei, argia,
Eta zugandik bear dabela artu abade,
Izango diran mutill gazteak ikasia.

Kantau daizudan, erlijiñorik zurea legez,
Bat bere ez dala bere semerik gartuteko,
Ez jakitunik len oraiñ eta gerora bere,
Bardintzekorik gizarteari eskintzeko.

Igarla batek agaitik diño, izarrak legez,
Jakitun onak dirala bada argituten,

Glori andi bat, baita gozauko dabeela beti,
Erakusla on izan ziranak erriaren.

Errazoiagaz agurtzen zaitut ertegi¹ eder,
Egia utsik erakutsiten deuskuzuna,
Agurtzen zaitut ¡o! zuzi barri išiotua!
Argitu daizun inguruko lur euskalduna.

Agurtzen zaitut, Euskal-Erriko Eleišearen,
Metarri² sendo eta Arbola errimea
Agur, Zeruak bota daizula bere inotza,
Egin daiguzun euskaldun danoi kerizpea.

Gure Arbola igartu zanak legeche gora,
Jaso eizu jazo, Lauburuagaz banderea,
Agur, euskaldun zorionaren Landara barri,
Prudenzio ta Inazioaren eskolea.

Santu bi oneek emon beizue zeruetatik,
Sendotasuna, indarra eta laguntzea,
Izan zaitezcan euren Erriko ostarku³ eder,
Izan zaitezcan egun obeen señaleara.

Triskau daizuzan gure gañeko odei astunok,
Infernuaren illuntasun, gau, itzaltsua,
Ipiñiagaz Erri onetan laño bagako,
Jesukristoren egun eder ta gozotsua.

FELIPE DE ARRESE Y BEITIA.

Ochandiano 18 de Enero de 1885.

(1) Ertégi, *centro*.—(2) Metarri, *columna*.—(3) Ostarku, *iris*.